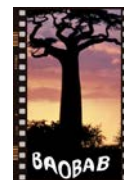

BAOBAB – Udruga za istraživanje i popularizaciju znanosti

Trg kralja Krešimira 10

48000 Koprivnica

098 835-648, udrugabaobab@gmail.com

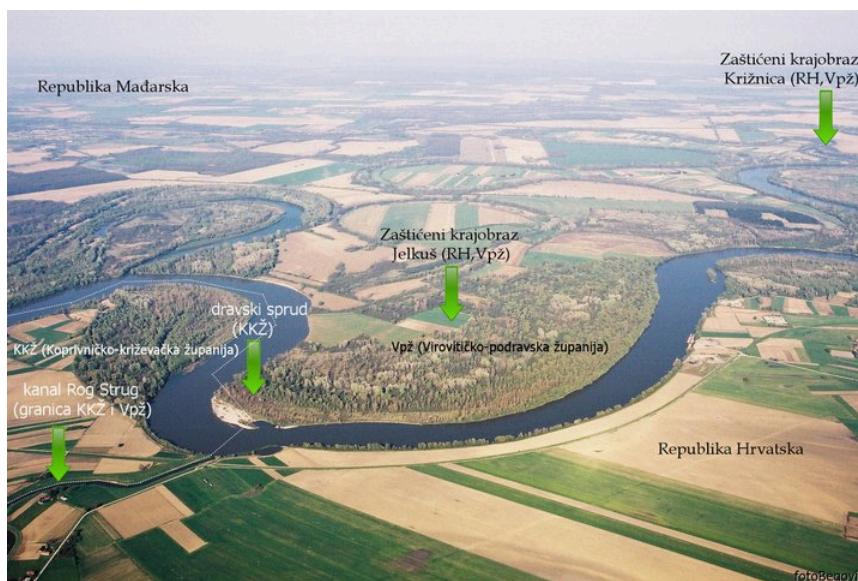

SVIM MEDIJIMA

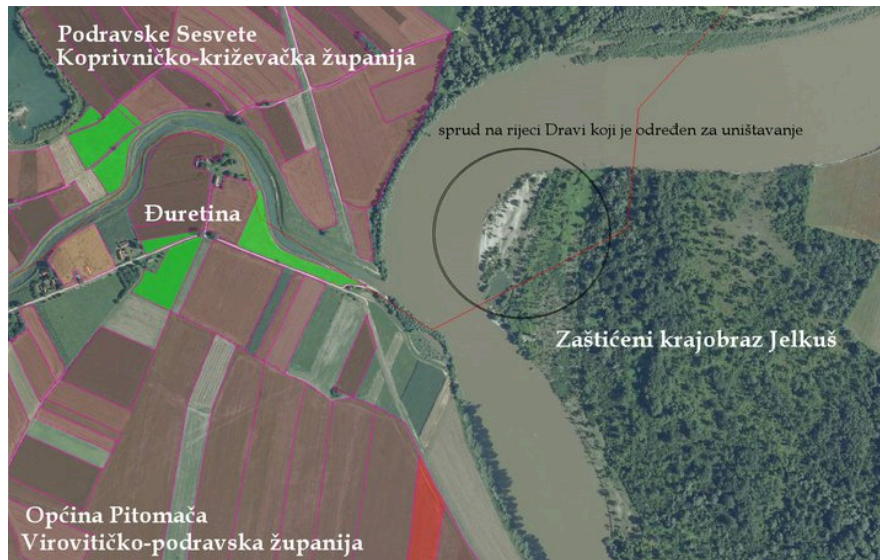
Da li Hrvatske vode izmišljajući radove na Dravi pokušavaju ozakoniti višegodišnje nelegalno kopanje šljunka i enormno bogaćenje pojedinaca?

DOK HRVATSKA OPET PLIVA OD POPLAVA, HRVATSKE VODE OPET TROŠE NOVE MILIJUNE KUNA NA NEPOTREBNU REGULACIJE DRAVE, ODNOSNO UNIŠTAVANJE DIJELA ZAŠTIĆENOG KRAJOBRAZA JELKUŠ !

Zaštićeni krajobraz Jelkuš je jedna od najljepših lokacija na rijeci Dravi. Jelkuš se nalazi na drugoj strani rijeke Drove kao i mjesto Križnica te graniči sa Republikom Mađarskom. Najljepši dio Jelkuša je sprud, jedan od posljednjih dravskih sprudova u općini Pitomača. Taj sprud je izuzetno vrijedno stanište za nekoliko vrsta ptica, riba, vretenaca, gljiva i vidre. Posebno su značajne populacije male čigre (*Stema albifrons*) i male prutke (*Actitis hypoleucos*), kulika sljepčća (*Charadrius dubius*). Jelkuš je zbog svojeg značaja dio Nacionalne ekološke mreže – prirodno najznačajnijih područja u Hrvatskoj. Šire, Drava je posljednja očuvana nizinska rijeka u Europi, ona je ogromno hrvatsko blago! Ovo su jedinstvena područja u Europi, izuzetan turistički potencijal, potencijal ekološke poljoprivrede i ostalih djelatnosti održivog razvoja.

Međutim, Hrvatske vode nastoje u Jelkušu regulirati nekoliko stotina metara rijeke Drave. Ovdje se ne radi čak o zaštiti ljudske imovine već o popravku postojeće obaloutvrde. Uz popravak tog objekta planira se iskapanje skoro kompletnog spruda na Jelkušu. Opravdano je učvršćivanje obaloutvrde, **ali čemu uklanjanje spruda i to na suprotnoj obali Drave???** Ovo je klasična strategija Hrvatskih voda za nepotrebne i iznimno skupe radove koji opravdavaju silna davanja građana („slivne vode“). Dok Hrvatska opet pliva od poplava, Hrvatske vode opet troše nove milijune kuna na nepotrebnu regulaciju Drave!

Još i više od nepotrebnih i preskupih radova, ovdje je ključno iskapanje šljunka s tog spruda!

Šljunak je tražen građevinski materijal koji donose ogromne zarade. Hrvatske vode namjeravaju iskapani šljunak vratiti nizvodno. Međutim, ovdje upada u oči sama blizina lokacije višegodišnjeg nelegalnog iskapanja šljunka iz korita rijeke Drave. Po Zakonu o vodama zabranjeno je komercijalno iskapanje šljunka. Unatoč tome, vodopravni inspektori „ne mogu“ godinama vidjeti brod za iskapanje šljunka i planinu iskapanog šljunka na teritoriji. Inspektori su tek nedavno „primijetili“ izvođača radova, ali trenutno brodovi kojima iskapaju šljunak nisu radili, pa nisu mogli utvrditi prekršaj, iako na **području Šašnato Polje postoji ogromna količina svježe izvađenog šljunka**, baš tim brodovima. Prekršajna prijava je već i prije podnesena na sucu za prekršaje, ali sud do sada ništa nije poduzeo. Da li postoji sprega Hrvatskih voda i privatnih, ali nelegalnih izvođača iskapanja šljunka?

Izvođač radova, g. Vukšić prijetio je smrću obitelji biologa Darka Grlice koji godinama radi znanstvena istraživanja na rijeci Dravi i upozorava na ovakve radnje. Grlica, suradnik mnogih naših, ali i međunarodnih znanstvenih i stručnih institucija (poput Svjetskog fonda za zaštitu prirode, UNDP-a...) policiji je prijavio prijetnje dva puta, no ništa se nije desilo. Neke od prijetnji snimile su i kamere BBC-a prilikom snimanja dokumentarca „Green Belt“ o Dravi u Hrvatskoj i time cijelom svijetu prikazale ovu sramotu.

Radovi se nazivaju tehničkim održavanjem protoka korita. **Tehničko održavanje protoka korita** jedno je od najkontroverznijih izgovora za nepotrebnu regulaciju rijeka i iskapanje šljunka iz korita rijeke. Po Zakonu o vodama zabranjeno je komercijalno iskapanje šljunka, no pod tim terminom ta se praksa u stvarnosti nesmetano nastavlja. Dok u tradicionalnim šljunčarama vlasnici moraju ishoditi cijeli niz

dozvola i na kraju državi platiti porez, tehničko održavanje protoka korita služi da se izbjegne sve ovo! Možda najflagrantniji primjer ove prakse bili su Beli kipi kod Varaždina. Ondje je privatna kompanija Vodogradnja Varaždin po neovisnim procjenama pod ovim izgovorom iskopala i do 5 milijuna kubika šljunka kojeg je potom prodavala na gradilištima autocesta!

Apsolutno je opravdano i potrebno u naseljima i industriji regulirati rijeke radi zaštite života i imovine. Međutim, mnogi nezavisni stručnjaci tvrde da je nepotrebna regulacija rijeka **van naselja i industrije** samo paravan za opravdavanje računa „za slivne vode“. Ne samo to, regulacija stvara velike štete, ne samo po izuzetnu prirodnu baštinu već i za gospodarstvo i nadasve poljoprivredu i šumarstvo. Osim što se skupo plaćaju nepotrebni radovi, poremećuje se prirodna dinamika rijeke s posljedicama u pojačanom ukopavanju rijeka što dovodi do snižavanja razine podzemnih voda. Pojačava se i erozija. Još gore, dok se onemogućavaju male, korisne poplave, odsijecanjem meandara i rukavaca, isušivanjem i fizički odvajanjem od prirodnih poplavnih područja povećava se vjerojatnost katastrofalnih poplava i šteta koje one stvaraju.

EU je s druge strane *Okvirnom direktivom o vodama* uvela moderan pristup gospodarenja vodama na jeftin i ekološki prihvatljiv način. Čuvaju se još očuvane rijeke, a one devastirane se vraćaju u prirodno stanje. Nekad kanaliziranim rijekama vraćaju se meandri, mrtvice, rukavci, sve što mi još uvijek imamo i sve što Hrvatske vode žele još uvijek uništiti pod zastarjelom doktrinom kanaliziranja rijeka koja seže još od početka 19. stoljeća. Samo Nizozemska i Danska su u preko 350 projekata obnovili svoje potoke i rijeke. Austrija je za 10 milijuna eura vratila dio Drave u prirodno stanje. Twinning projekt Europske Unije dvije je godine nastojao implementirati Okvirnu direktivu o vodama. Projekt su vodili njemački i nizozemski partneri. Završni izvještaj Twinning projekta zaključuje da je sadašnje upravljanje vodama u Hrvatskoj **zastarjelo, šteti okolišu, preskupo, stvara mnogo štetnih posljedica, uništava mnogobrojne korisne funkcije rijeka**. Cijeli izvještaj Twinning projekta može se skinuti na stranicama: http://www.wfd-croatia.eu/userfiles/file/Activity%20reports%20final/Rezultati_projekta_HRV.pdf, 14.04.2010.)

„Hrvatska vodna administracija je i dalje usredotočena na tradicionalne, tehnički orijentirane mjere i nije zapravo svjesna pomaka u shvaćanju koji se dogodio u zemljama članicama.“

JEDAN OD BROJNIH NAVODA U IZVJEŠTAJU

Hrvatske vode raspolažu u 2010. s dvije milijarde i 358 milijuna kuna, što je primjerice 10 puta više nego što iznosi proračun Ministarstva turizma za 2010. godinu. Najviše novca dolazi od naknada građana što direktno osiromašuje građane te sprečava da se ti novci investiraju za stvarne potrebe. Velik dio nepotrebnih regulacija van naselja ili industrije regulacija je nepotreban i služi za nastavak davanja građana. Mnoga naselja nemaju osiguranu pitku vodu i kanalizaciju, ali su zato regulirani potoci oko njih.

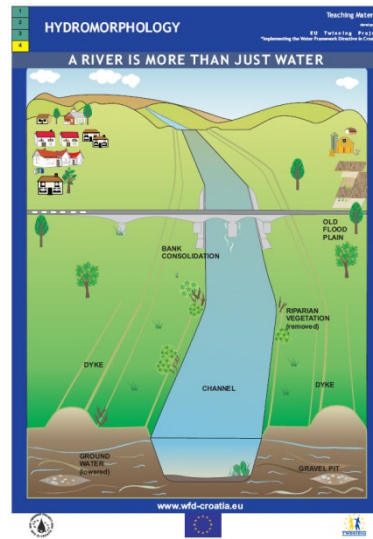
Koja je uloga privatnih firmi koje za Hrvatske vode izvode radove? Nedavno su mediji otkrili sukob interesa **Ivana Cerovca** koji je kao jedan od visokopozicioniranih direktora Hrvatskih voda ujedno i većinski vlasnik firmu Hidrotehnika koja izvodi radove za Hrvatske vode.

http://www.mnovine.biz/index.php?option=com_content&view=article&id=3441%3Aakoveka-hidrotehnika-i-ivan-cerovec-prozvani-zbog-poslova-s-dravnim-vodnim-gospodarstvom&catid=65%3Apolitika&Itemid=136). Mediji su također pisali kako je obitelj negdašnjeg generalnog direktora Hrvatskih voda Slavko Rajnović suvlasnik tvrtke Brana. Pozivamo USKOK da ispita sukob interesa, ali još važnije, da li je potreba za regulacijama zapravo namještanje

poslova samima sebi od novaca građana, uništavanja izuzetne prirodne baštine, stvaranje šteta (spomenuto ukapanje rijeke, pad podzemnih voda ,pojačane erozije...)

Kako EU vidi svoje rijeke!

Kako EU ne vidi svoje rijeke, ali kako još uvijek rade Hrvatske vode !

Nijedna zemlja u Europi nema tako raznolike i očuvane rijeke, od nizinskih pa do krških sa jedinstvenim fenomenom sedre. Naše su rijeke u prirodnom stanju ogroman turistički kapital, ali i zaliha pitka vode te imaju i svoju korisnu gospodarsku ulogu poput pročišćavanja vode, te svojim širokim prirodnim koritom s pripadajućim rukavcima, plićacima i sprudovima, čini jeftinu obranu od visokih voda odnosno od katastrofalnih poplava.

Goran Šfarek dipl.ing., Udruga Baobab

Dr. sci. Olga Jovanović, Udruga Baobab

Ivan Darko Grlica, Prirodoslovno društvo Drava

Helena Hećmović, Ekološko društvo Koprivnica